

*Huwelijk
verzoening,
echtscheiding
en een mogelijk
nieuw huwelijk*

Philip Nunn
Ibagué, Colombia – August 2025

Bron: www.philipnunn.com

Writings > eBooks

Huwelijk, verzoening, echtscheiding en een mogelijk nieuw huwelijk

In dit korte essay (kort, gezien het onderwerp!) probeer ik twaalf Bijbelse principes samen te vatten die richting kunnen geven bij vragen zoals: Staat God echtscheiding toe? En zo ja, onder welke omstandigheden? En als dat zo is, staat God dan ook een nieuw huwelijk na echtscheiding toe?

Samenvatting

De consequente boodschap van de Schrift is dat het huwelijk een levenslang verbond is tussen een man en een vrouw. De opties voor een christelijk echtpaar dat met ernstige huwelijksproblemen kampt, zijn scheiding of verzoening. God haat echtscheiding. Maar onder bepaalde voorwaarden heeft Hij het toegestaan, namelijk aanhoudend seksueel wangedrag. In dit essay betoog ik dat ook aanhoudende verlating een door God toegestane reden is. Echtscheiding op een door God toegestane grond is verdrietig en pijnlijk, maar geen zonde. Het verbreekt het huwelijksverbond en opent daarom de mogelijkheid tot een nieuw huwelijk.

Maar dat een scheiding door God is toegestaan, betekent niet dat het paar ook zou moeten scheiden. De beste weg is die van vergeving, het doorvoeren van serieuze veranderingen en verzoening. Zelfs wanneer zij de vrijheid hebben om te scheiden zullen sommige gelovigen ervoor kiezen om in plaats daarvan apart te gaan wonen, in de hoop en het gebed dat God op een dag het hart van hun partner zal aanraken. Anderen zullen ervoor kiezen om apart van elkaar te gaan wonen en de rest van hun leven te wijden aan de dienst van de Heer.

Trouwen, scheiden of hertrouwen in strijd met Gods geopenbaarde wil is rebellie, een ernstige zonde. Een gelovige zou dit niet moeten doen. Wanneer dit toch gebeurt is, zal een gelovige moeten erkennen dat hij een zonde heeft begaan, zijn zonde moeten belijden en laten zien dat er sprake is van echte bekering. Dankzij het offer van Christus kan nu elke zonde worden vergeven, ook relatiezonden. Dat is de prachtige boodschap van het evangelie. Echte bekering leidt ertoe dat wordt rechtgezet wat rechtgezet kan worden. Sommige situaties kunnen niet ongedaan worden gemaakt. De Heilige Geest wil de persoon en de plaatselijke gemeente leiden in het omgaan met elke complexe situatie. Geen mens of situatie ligt buiten Gods genade.

Sommige christenen zeggen dat de Bijbel niet moet worden geïnterpreteerd, maar gehoorzaamd. Dat klinkt goed, maar is het waar? In werkelijkheid moet elke Bijbeltekst eerst worden geïnterpreteerd voordat we hem kunnen gehoorzamen. Denk bijvoorbeeld aan deze duidelijke woorden van de Heer Jezus: "Als je rechteroog je tot zonde verleidt, ruk het dan uit en gooi het weg... En als je rechterhand je tot zonde verleidt, hak hem dan af en gooi hem weg" (Matteüs 5:29-30). Zonder interpretatie zouden velen van ons met één oog en één hand rondlopen. Wat bedoelde de Heer toen Hij dit zei? Aangezien alle Schrift door God is ingegeven (2 Timoteüs 3:16), vereist interpretatie dat we Schrift met Schrift vergelijken. Om Gods gedachten over huwelijk, echtscheiding en hertrouwen te begrijpen, moeten we dus beginnen met interpretatie. Vervolgens moeten we om Gods genade en kracht vragen om te gehoorzamen.

Dit onderzoek kan worden misbruikt door gelovigen die al besloten hebben te scheiden of te hertrouwen en op zoek zijn naar rechtvaardiging voor hun eigen wil. Wij willen het huwelijk eren (Hebreeë 13:4). Wij willen vergeving, serieuze verandering en verzoening bevorderen. Maar

soms is, door verkeerde keuzes en hardheid van het hart, het herstel van een huwelijk niet meer mogelijk. Wat moet er dan gebeuren?

Deze studie wil je helpen om op een Bijbelse én pastorale manier na te denken over deze pijnlijke en complexe zaken. Net als in het leven van de Heer Jezus moeten genade en waarheid altijd samen opgaan (Johannes 1:14, 17). Om de toepassing van enkele van deze principes te illustreren, gebruik ik voorbeelden uit bijna drie decennia van zendingsgerelateerd werk. Om hun identiteit te beschermen, heb ik namen en omstandigheden gewijzigd. Je hoeft het niet met de voorbeelden eens te zijn om van de principes te kunnen profiteren.

OUDE TESTAMENT – LESSEN EN PRINCIPES

Onze taak als christen is niet om een nieuwe set ‘christelijke leefregels’ op te stellen ter aanvulling of vervanging van de Wet van Mozes. Er is een belangrijk verschil tussen het Oude Verbond en het Nieuwe Verbond, tussen de Wet van Mozes en het Evangelie van God gebracht door Jezus Christus (Markus 1:14; Lukas 16:16). Gods omgang met Israël was gebaseerd op genade, maar werd gekenmerkt door wetten en geboden. Het was een systeem gebaseerd op regels met bijbehorende zegeningen en straffen. Gods omgang met ons christenen – de gemeente – omvat ook richtlijnen en geboden, maar is gebaseerd op zijn geweldige genade, en gekenmerkt door de leiding en het werk van de Heilige Geest in individuen en gemeenten.

Bij het bestuderen van de Schrift willen we ons onderwerpen aan de richtlijnen en geboden die specifiek zijn bedoeld om het leven van wedergeboren gelovigen te leiden. Tegelijk willen we Gods hart leren kennen met betrekking tot verschillende onderwerpen. Vanuit die houding bekijken we het Oude Testament: wat openbaart het ons over Gods gedachten over huwelijk, echtscheiding en de mogelijkheid van een nieuw huwelijk? Daarom spreek ik hier van **principes** en niet van **regels**. Bij elk principe volgt uitleg. Om principes toe te passen, heb je de leiding van de Heilige Geest nodig. Aangezien alleen God het hele plaatje ziet (motieven, houding, familie- en sociale gevolgen, alle omstandigheden), geloof ik dat de Heilige Geest soms de ene gemeente anders kan leiden dan een andere in een ogenschijnlijk vergelijkbare situatie. Dat maakt dat ik terughoudend ben met oordelen en bekritisieren, vooral in gebieden waar de verantwoordelijkheid bij anderen ligt.

Wie de Schrift en de leiding van de Heilige Geest wil volgen, als individu of als gemeente, zal de overtuiging, kracht en macht nodig hebben die alleen de Geest van God kan geven.

Principe 1: Gods bedoeling is dat het huwelijk een levenslang verbond is

Gods oorspronkelijke en volmaakte ontwerp voor het huwelijk staat in Genesis 1:27 en 2:23-24, en wordt herhaald door de Heer Jezus in de evangeliën en door de apostel Paulus in zijn brieven. Het huwelijk is een verbond (Spreuken 2:17; Maleachi 2:14) dat een man en vrouw op aarde met elkaar verbindt, en dat verbond hoort niet verbroken te worden (Romeinen 7:1-2).

Principe 2: Echtscheiding is een zonde, tenzij er een door God toegestane reden voor is

Elke echtscheiding wordt veroorzaakt door zonde – meestal door zelfzucht en hardheid van het hart van een of beide partners. Maar het feit zelf dat men gaat scheiden, is alleen zonde als het gebeurt om redenen of met een houding die God niet toestaat. Een echtscheiding op legitieme gronden is verdrietig en pijnlijk, maar geen zonde. We weten dit om drie redenen:

- (1) God gebod het: Vanwege afgoderij beval God sommige Israëlieten hun buitenlandse vrouwen weg te sturen. De hele vergadering stemde ermee in (Ezra 10:10-12). God zou nooit iemand opdragen te zondigen.
- (2) God deed het zelf: In beeldspraak zag God zichzelf als de man van Israël (Jesaja 54:4). Vanwege haar ontrouw gaf Hij Israël een echtscheidingsbrief (Jesaja 50:1; Jeremia 3:8). God zondigt nooit, zelfs niet in beeldspraak.
- (3) God regelde het formeel: God gaf instructies over hoe een echtscheiding formeel moest worden afgehandeld (Deuteronomium 24:1-4). God zou nooit instructies geven over hoe men moet zondigen.

Principe 3: Dood en echtscheiding op door God toegestane gronden beëindigen een huwelijk

Principe 4: Dood en echtscheiding op door God toegestane gronden openen de mogelijkheid voor een nieuw huwelijk

Principe 5: Een tweede huwelijk is een echt huwelijk

De kerntekst is Deuteronomium 24:1-4:

*“Wanneer een man een vrouw genomen heeft en met haar getrouwd is, en het gebeurt dat zij geen genade meer vindt in zijn ogen, omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft, en hij haar een **echtscheidingsbrief** schrijft, die in haar hand geeft en haar uit zijn huis wegstuurt, en als zij dan uit zijn huis vertrekt, weggaat en **de vrouw van een andere man wordt, en die laatste man** ook een afkeer van haar krijgt, haar een echtscheidingsbrief schrijft, die in haar hand geeft en haar uit zijn huis wegstuurt, of als die laatste man, die haar voor zichzelf tot vrouw genomen heeft, sterft, dan mag **haar eerste man**, die haar heeft weggestuurd, haar niet terugnemen om hem tot vrouw te zijn”*

Wanneer iemand scheidde om een door God toegestane reden, was hij of zij vrij om opnieuw te trouwen. Dat was de normale praktijk. Een echtscheiding die door God werd toegestaan verbrak het huwelijksverbond. Bij ontvangst van de scheidingsbrief was de vrouw vrij om met iemand anders te trouwen.

Deze tekst maakt ook duidelijk dat het tweede huwelijk een echt huwelijk was. Als dat tweede huwelijk eindigde door dood of scheiding, mocht de vrouw niet terug naar de eerste man. Deze bepaling moest voorkomen dat een impulsieve echtgenoot snel tot scheiding overging. Ik kom tot de conclusie dat het eerste huwelijk met de scheidingsbrief ophield te bestaan, dat een tweede huwelijk mogelijk is en dat dit tweede huwelijk als een echt huwelijk werd gezien.

Zoals we later zullen zien is deze conclusie in overeenstemming met de woorden van de Heer Jezus in Mattheüs 19:9: *“Maar Ik zeg u: **Wie zijn vrouw verstoot anders dan om hoererij en met een ander trouwt, die pleegt overspel, en wie met de verstotene trouwt, pleegt ook overspel.**”* Met andere woorden: God staat het de ‘onschuldige partij’ toe om te scheiden en met iemand anders te trouwen, wanneer hoererij (porneia) de oorzaak is van de scheiding.

Ter herinnering: volgens de Wet van Mozes moest bewezen overspel bestraft worden met de dood: *“Wanneer ergens een man aangetroffen wordt terwijl hij met een vrouw slaapt die met een andere man getrouwd is, dan moeten zij beiden sterven, de man die met de vrouw geslapen heeft, en de vrouw. Zo moet u het kwaad uit Israël wegdoen.”* (Deuteronomium 22:22). De ‘onschuldige partij’ zou dan altijd vrij zijn om opnieuw te trouwen, niet vanwege een echtscheiding, maar vanwege de dood van de schuldige partner. Het is daarom logisch om aan

te nemen dat de redenen voor een echtscheidingsbrief in Deut. 24 andere waren dan bewezen overspel – want overspel was soms moeilijk te bewijzen.

In Exodus 21:7-11 worden regels gegeven over Joodse slavinnen die gekocht werden om als vrouw te dienen. Als haar eigenaar een andere vrouw nam, moest hij haar nog steeds voorzien van voedsel, kleding en seksuele omgang. Als hij dat naliet, moest hij haar vrijlaten. Sommige Bijbelgeleerden zien hierin Gods hart voor vrouwen die door hun echtgenoot in de steek zijn gelaten – een thema dat Paulus later oppakt in 1 Korintiërs 7.

Principe 6: God haat echtscheiding altijd – maar staat het soms toe

In Maleachi 2:14-16 worden de Israëlieten opgeroepen hun vrouwen niet te verlaten: *“Daarom, wees op uw hoede met uw geest, en handel niet trouweloos tegen de vrouw van uw jeugd.”* Daarna wordt gezegd dat God **echtscheiding haat**. Toch stond God soms toe dat een man zijn vrouw een echtscheidingsbrief gaf. Dat laat zien dat God soms toestaat wat Hij haat – zoals een chirurg die een been amputeert om erger te voorkomen. Hij haat het om een ledemaat te verwijderen, maar soms is het noodzakelijk. Op dezelfde manier staat God soms een echtscheiding toe die Hij eigenlijk verafschuwt.

Waarom haat God echtscheiding? In het Maleachi-gedeelte wordt dat uitgelegd: *“Hij zocht een goddelijk nageslacht.”* Bij echtscheiding lijden de kinderen vaak het meest – en kinderen hebben een speciale plek in Gods hart (Mattheüs 18:2-6). Bovendien is het huwelijk bedoeld als illustratie van de opofferende liefde en trouwe toewijding tussen Christus en en jou en mij, tussen Christus en Zijn gemeente. Wie zijn huwelijk verbreekt, breekt daarmee dat “grote geheimenis” (Efeziërs 5:32) – en God haat dat! De levensstijl van een christen, inclusief zijn of haar huwelijk, zou een prachtig aan moeten sluiten bij de leer. De schrift stelt consequent dat het huwelijk ontworpen is als een levenslang verbond. Wie licht denkt over echtscheiding, en daarmee over wat God haat, heeft waarschijnlijk nooit werkelijk de God van de Bijbel ontmoet. De apostolische raad zou zijn: *“Onderzoek uzelf of u in het geloof bent, beproef uzelf”* (2 Korinthe 13:5)

NIEUWE TESTAMENT – LESSEN EN PRINCIPES

The historische context: Toen Jezus en de apostelen spraken over huwelijk en echtscheiding, waren deze zaken algemeen geaccepteerd en regelmatig voorkomend in Romeinse, Griekse én Joodse kringen. Na een echtscheiding werd doorgaans aangenomen dat beide partijen vrij waren om opnieuw te trouwen. De Joden baseerden deze praktijk op hun interpretatie van Deuteronomium 24:1-2.

De meningen over de reden voor echtscheiding liepen echter uiteen. In essentie kwam het verschil van mening neer op de vraag hoe je de uitdrukking *“en het gebeurt dat zij geen genade meer vindt in zijn ogen, omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft, en hij haar een echtscheidingsbrief schrijft”* (24:1) moet interpreteren. Wat betekenen ‘geen genade meer’ en ‘iets schandelijks’? Volgelingen van Rabbi Shammai stelden dat deze tekst echtscheiding alleen toestaat op grond van ernstige seksuele zonden. Volgelingen van Rabbi Hillel stelden dat deze tekst toepasbaar was ‘voor elke reden’. Deze laatste interpretatie was heel populair, zowel in die tijd als in deze tijd. Zelfs de discipelen van Jezus geloofden dat de interpretatie van Rabbi Hillel correct was (Matt. 19:3-10).

Wanneer we weten dat er op deze twee manieren door Joden tegen echtscheiding werd aangekeken, helpt het ons om de vragen van de Farizeeën over echtscheiding te begrijpen,

evenals de antwoorden die de Heer Jezus hen gaf. De Farizeeën wilden weten of de Heer Jezus voorstander was van de interpretatie van Shammai of Hillel. Hoe reageerde de Heer Jezus in de evangeliën?

Principe 7: Echtscheiding is toegestaan bij aanhoudende ernstige seksuele zonde

In **Mattheüs 5:31-32**, herhaalt de Heer Jezus als onderdeel van de Bergrede de woorden uit Deuteronomium 24, dat wanneer een man van zijn vrouw Scheidt, hij haar een echtscheidingsbrief moet geven, zodat ze vrij is om opnieuw te trouwen. Daarna voegt Hij iets heel belangrijks toe: wanneer de reden van de echtscheiding **geen 'hoererij'** betreft (het woord wat hier in het Grieks gebruikt wordt is het woord **porneia**, waarmee alle onwettige seksuele activiteiten werden bedoeld, oftewel alle seks buiten het huwelijk) **dan** zou hertrouwen een overspelige daad zijn, *“en wie met de verstotene trouwt, pleegt ook overspel.”* De Heer Jezus legt hier de instructies die Mozes in Deuteronomium 24:1-2 geeft uit en past ze als volgt toe: volharding in ernstige seksuele zonde is een rechtmatige reden voor echtscheiding en echtscheiding vanwege niet-rechtmatige redenen verbreekt niet het huwelijksverbond.

In Mattheüs 19:3-9 vroegen de Farizeeën Hem: *“Is het een man toegestaan zijn vrouw om allerlei redenen te verstoten?”* Met andere woorden: steunt U de interpretatie van Hillel? De Heer Jezus antwoordt door te citeren uit het boek Genesis en daarmee te verwijzen naar Gods oorspronkelijke en volmaakte plan: dat het huwelijk Gods uitvinding is (geen menselijke sociale constructie), dat God man en vrouw verenigt wanneer zij trouwen, dat het huwelijk bedoeld is voor het leven, en dat de mens **kan**, maar **niet zou moeten** scheiden wat God heeft samengevoegd.

Betekent dit dat echtscheiding nooit is toegestaan? De Farizeeën herinneren de Heer Jezus eraan dat echtscheiding en een nieuw huwelijk was toegestaan in de Wet van Mozes (Deut. 24:1-2). De Heer antwoordt door te herhalen wat Hij onderwees in de Bergrede: dat wanneer de reden voor echtscheiding niet **porneia** is (alle seks buiten het huwelijk), hertrouwen wordt beschouwd als overspel. Met andere woorden, wanneer er sprake is van aanhoudende seksuele ontrouw, kan het huwelijksverbond worden verbroken. *“Mozes heeft vanwege de hardheid van uw hart u toegestaan uw vrouw te verstoten; maar van het begin af is het zo niet geweest. Maar Ik zeg u: Wie zijn vrouw **verstoet** anders dan om hoererij en **met een ander trouwt**, die **pleegt overspel**”* (vers 8-9) Met andere woorden: wanneer er sprake is van voortdurende porneia (a) mag het huwelijksverbond verbroken worden en (b) kan iemand in dit geval opnieuw trouwen zonder dat dat huwelijk als overspel gezien wordt.

In Markus 10:1-12 legt de Heer Jezus Gods oorspronkelijke en volmaakte plan uit, namelijk dat het huwelijk voor het leven bedoeld is, en zegt: *“Wie zijn vrouw **verstoet** en met een andere trouwt, pleegt overspel tegen haar. En als een vrouw haar man verstoet en met een andere trouwt, pleegt zij ook overspel.”* In Lukas 16:18 herhaalt Hij: *“Ieder die zijn vrouw verstoet en met een andere trouwt, pleegt overspel en ieder die met een vrouw trouwt die door haar man verstoten is, pleegt ook overspel.”*

Spreken deze Bijbelgedeelten elkaar tegen?

Ook vandaag gebruiken sommige gelovigen, net als vroeger, de woorden van de Heer Jezus uit Marcus en Lukas om te stellen dat echtscheiding volgens de Bijbel niet is toegestaan, en dat wie met een gescheiden persoon trouwt, leeft in overspel. Maar ook de woorden van Jezus in Mattheüs moeten worden meegewogen. Spreken de woorden in Markus en Lukas de leer van Jezus in Mattheüs tegen? Zeker niet! Markus en Lukas presenteren Gods oorspronkelijke en volmaakte plan, oftewel: de algemene regel. God verlangt altijd naar vergeving, diepgaande

verandering en verzoening – niet naar echtscheiding. Mattheüs bevestigt dat plan óók, maar voegt eraan toe dat er uitzonderingen mogelijk zijn op die algemene regel.

Algemene regels: In de Schrift zien we vaak dat algemene regels gevolgd worden door uitzonderingen. Bijvoorbeeld: in Exodus 20:13 is de algemene regel: “U zult niet doden.” Dat is een heel duidelijke opdracht. Maar elders wordt aan Israël bevolen dat bepaalde misdaden met de dood bestraft moeten worden. In Deuteronomium 21:18-22 roept God het volk op om een opstandige zoon te stenigen. Ook moesten Israëlieten in oorlogstijd doden. Het is dus duidelijk dat de algemene regel “U zult niet doden” verschillende uitzonderingen kent. Hetzelfde geldt voor het huwelijk.

Wat schreef de apostel Paulus over echtscheiding?

In Romeinen 7:1-4 lezen we: *“Of, broeders, weet u niet – ik spreek immers tot mensen die de wet kennen – dat de wet over de mens heerst zolang hij leeft? Want de gehuwde vrouw is door de wet gebonden aan de man zolang hij leeft. Als de man echter gestorven is, is zij ontslagen van de wet die haar aan de man bond. Daarom dan, als zij de vrouw van een andere man wordt terwijl haar man leeft, zal zij een overspelige genoemd worden. Als haar man echter gestorven is, is zij vrij van de wet, zodat zij geen overspelige is als zij de vrouw van een andere man wordt. Zo, mijn broeders, bent u ook door het lichaam van Christus gedood met betrekking tot de wet, opdat u aan een Ander zou toebehoren, namelijk aan Hem Die uit de doden opgewekt is, opdat wij vrucht zouden dragen voor God.”*

Principe 8: Het feit dat een van de huwelijkspartners een ongelovige is, is geen legitieme reden voor echtscheiding.

Principe 9: Het feit dat de ongelovige partner het huis heeft verlaten, is een legitieme reden voor echtscheiding.

In **1 Korintiërs 7** beantwoordt de apostel Paulus verschillende vragen die gelovigen in de gemeente van Korinthe hem gesteld hadden over alleenstaand zijn, het huwelijk, echtscheiding en de mogelijkheid tot hertrouwen. Deze gelovigen zochten vooral apostolische leiding in enkele bijzondere gevallen: **gemengde huwelijken**, dat wil zeggen wanneer één van de partners gelovig is en de ander niet, en **ingewikkelde huwelijken**, dat wil zeggen wanneer iemand tot geloof komt met een relatieverleden dat in strijd is met Gods geopenbaarde wil. De antwoorden van de apostel kunnen als volgt worden samengevat:

- (1) **Alleenstaanden en weduwen (vers 8-9):** Hij beveelt aan dat zij hun vrijheid gebruiken om de Heer te dienen.
- (2) **Gelovige echtparen (vers 10-11):** Hij draagt christelijke echtparen die moeilijkheden ervaren op om niet te scheiden en dus ook niet te hertrouwen. Hun opties zijn: zich tijdelijk afzonderen of zich met elkaar verzoenen.
- (3) **Gemengde huwelijken (vers 12-16):** Dit is een van de ‘bijzondere gevallen’ die volgens de apostel Paulus niet behandeld werden in het onderwijs van de Heer Jezus. Om hier richting in te geven, wordt de apostel door de Heilige Geest geïnspireerd met een nieuwe openbaring: “ík, niet de Heere” (vers 12). Het enkele feit dat één van de huwelijkspartners een ongelovige is, is onvoldoende reden voor echtscheiding. Maar: “Maar als de ongelovige scheiden wil, laat hij scheiden. De broeder of de zuster is in zulke gevallen niet gebonden. (niet langer gehouden aan het huwelijksverbond); God heeft ons echter tot vrede geroepen” (vers 15). Het sleutelwoord hier is het gebod: *laat hij scheiden*. Als de ongelovige de relatie

al verlaten heeft, kan de gelovige dat niet tegenhouden. Ze zijn al van elkaar gescheiden. Ze leven gescheiden levens. Wat hen nog bindt, is het huwelijksverbond. Mijn conclusie is dat het 'laat hij scheiden', gevolgd door 'de broeder of zuster is in zulke gevallen niet gebonden', wijst op een 'wettelijke scheiding', oftewel: een echtscheiding.

Omaira: Terwijl ze samen met anderen meewerkte aan de vorming van een nieuwe plaatselijke gemeente, begon Omaira, een vrouw van begin dertig, samen met haar twee kinderen naar de kerk te komen. Ze kwam tot geloof, werd gedoopt en begon te helpen in de gemeente. Haar ongelovige man was vertrokken naar het zuidwesten van Colombia op zoek naar werk. Dit is een gevaarlijk gebied waar drugs worden geproduceerd en dat onder controle staat van guerrillagroepen. Sinds zijn vertrek, zeven jaar geleden, is hij niet teruggekeerd en heeft zelfs niet gebeld. Had hij zich daar gevestigd met een andere vrouw? Was hij misschien omgekomen? (iets wat vaak voorkomt onder nieuwkomers in dat gebied). Het opvoeden van twee kinderen als alleenstaande moeder is financieel zwaar in Colombia. Een christelijke man begon interesse in haar te tonen en was bereid met haar te trouwen en voor haar en haar kinderen te zorgen. Zij wilde hertrouwen. Wat moesten we als gemeente doen? Wij kwamen tot de conclusie dat dit een van die 'bijzondere gevallen' is, zoals bedoeld in 1 Korintiërs 7:12-16. De ongelovige had zijn gezin verlaten. Wij voelden ons niet vrij om echtscheiding of hertrouwen aan te bevelen. Maar we zouden het ook niet bekritisieren of tegenwerken. We gaven aan dat als zij een echtscheiding zou aanvragen en 'in de Heer' zou hertrouwen, wij haar zouden steunen.

Het is opmerkelijk dat God meer verwacht van een huwelijk tussen twee gelovigen dan van een gemengd huwelijk. God houdt van verbondstrouw en haat echtscheiding. Daarom moedigt Hij, waar mogelijk, vergeving, diepgaande verandering en verzoening aan. Om die reden sluit de apostel Paulus het hoofdstuk af met een herinnering aan het feit dat Gods soevereine wil altijd is geweest dat alleen de dood het huwelijksverbond mag verbreken (vers 39). Als gelovigen hebben wij de Heilige Geest in ons, die ons helpt en kracht geeft om naar Gods wil te leven – ook binnen ons huwelijk.

Fabiola en Alfonso: Onlangs sprak ik met Fabiola, een gelovige van eind veertig. Ze trouwde jong, kreeg een dochter, en daarna verliet haar man haar. Ze heeft haar dochter alleen grootgebracht. Toen hij meer dan 25 jaar geleden vertrok, begon Alfonso, haar man, een nieuw gezin met een andere vrouw en heeft nu drie kinderen met haar. Maar Alfonso heeft nooit enige interesse getoond om te scheiden. Nu hij financiële problemen heeft, maakt Fabiola zich zorgen dat zij, omdat ze nog steeds wettelijk met hem getrouwd is, aansprakelijk zou kunnen worden gesteld voor een deel van zijn schulden. Bovendien voelt ze zich eenzaam nu haar dochter het huis uit is en in Medellín is gaan studeren aan de universiteit. Ze vindt het moeilijk om zich voor te stellen om alleen oud te worden. Zou zij als gelovige het initiatief mogen nemen om van Alfonso te scheiden? En als de juiste persoon op haar pad komt, zou ze dan opnieuw mogen trouwen? Op basis van ons begrip van de Schrift hebben we haar gezegd dat, als zij voor die weg zou kiezen, wij haar zouden steunen.

Zoals eerder aangegeven, is Gods soevereine wil voor het huwelijk duidelijk in de Schrift. Die omvat geen echtscheiding. Maar we hebben gezien dat God soms echtscheiding toestaat. Sommige bijbelgeleerden verwijzen hiernaar als Gods "toestemmende wil". Het is duidelijk dat de leer van de Heer Jezus en van de apostel Paulus over huwelijk en echtscheiding niet alle mogelijke situaties dekt.

- (4) **Ingewikkelde huwelijken (vers17-24):** De apostel Paulus merkte op – net als iedereen die tegenwoordig betrokken is bij pastoraal werk – dat veel mensen die tot geloof komen een erg rommelige en complexe relationele voorgeschiedenis hebben. In de bovenstaande verzen, die tussen de richtlijnen over het huwelijk zijn ingesloten, wijst de apostel erop dat sommige dingen bij de bekering niet veranderd kunnen worden (zoals besneden zijn), en

dat andere dingen wél veranderd kunnen worden (zoals bevrijding uit slavernij). Hier moedigt Paulus de gelovigen aan om zich niet te laten besnijden en geen slaaf te worden. De toepassing voor wie tot geloof komt met een chaotisch huwelijk of een ingewikkelde relatie is duidelijk: als er iets hersteld kan worden, moet dat ook gebeuren. Maar vaak kan het geleefde verleden niet meer worden teruggedraaid. Moet de kerk zulke mensen dan afwijzen? Moet de kerk eisen dat rommelige familieverhoudingen uit elkaar worden gehaald? De algemene apostolische richtlijn is: *“Laat ieder blijven in de roeping waarin hij geroepen is.”* (vers 20) en *“Laat ieder **voor het aangezicht van God** blijven, broeders, in de staat waarin hij geroepen is.”* (vers 24).

Anton: Een paar jaar geleden werd ik uitgenodigd om te helpen bij een bijbelconferentie in Suriname. Tijdens de lunch vroeg ik Anton, een oudere gelovige op de conferentie, naar zijn gezin. Tot mijn grote verbazing vertelde hij me dat hij drie vrouwen had, en kinderen met alle drie. Elke vrouw woonde met haar kinderen in een ander huis op zijn grote boerderij. Hij wisselde elke week van huis. Hij was niet de enige in zijn familie die zo leefde. Hoe moet een bijbelgetrouwe kerk met zo’n situatie omgaan? Ik vroeg door. Toen hij tot geloof kwam, raadde de plaatselijke gemeente hem aan om één van de vrouwen te kiezen, alleen met haar samen te leven, maar wel financieel voor alle drie te blijven zorgen. Hij koos de jongste. In de maanden daarna volgden de andere twee vrouwen hem overal waar hij ging, huilend. De dorpsbewoners spraken schande van zijn harde en oneerlijke gedrag tegenover deze twee vrouwen. Zij zagen zijn bekering tot Christus als iets heel negatiefs.

Dit is het duidelijkste voorbeeld van een rommelige of ‘ingewikkelde huwelijk’ dat ik ooit ben tegengekomen. Na zorgvuldige overweging concludeerde de plaatselijke kerk dat hij *“moest blijven in de staat waarin hij geroepen is”*. Ze raadden hem aan om echtgenoot te blijven van al zijn drie vrouwen. Hij was van harte welkom als actief gemeentelid, maar ze lieten hem weten dat hij geen oudste kon worden in de gemeente, omdat *“een opziener onberispelijk [moet] zijn, de man van één vrouw”* (1 Timoteüs 3:2). Zo werd voorkomen dat dit ‘rommelige huwelijk’ een voorbeeld zou worden voor anderen om na te volgen.

Opmerking: Suriname is een klein land in het noorden van Zuid-Amerika. Onder de Marrongemeenschappen, en in het bijzonder onder de Saramankaners en Ndyuka (afstammelingen van Afrikaanse slaven) die in het junglegebied van het land wonen, komt polygamie (het hebben van meerdere vrouwen) veel voor. Elke christelijke kerk leert dat het huwelijk tussen één man en één vrouw is. Maar kerken in Suriname staan voor een uitdaging wanneer een man die al meerdere vrouwen heeft zich tot Christus bekeert – zoals in het geval van Anton. Deze situaties komen ook nog steeds voor in verschillende Afrikaanse en islamitische landen.

In **2 Korinthe 5:17** lezen we: *“Daarom, als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, alles is nieuw geworden.”* Sommige bijbelgeleerden geloven dat deze tekst een grond biedt om een huwelijk ongeldig te verklaren als een stel getrouwd is vóór zij christen werden. Maar het huwelijk is een gave van God aan de hele mensheid, niet alleen aan Gods volk. Een atheïst is net zo getrouwd als een gelovige. Wanneer een stel trouwt, is het God die hen ‘tot één maakt’, of ze nu christenen zijn of niet (Mattheüs 19:4-6). Zoals we later zullen zien, ligt de weg van ‘genade en waarheid’ in het erkennen en belijden van zonde, niet in het ontkennen van de geldigheid van een huwelijk van vóór de bekering.

Principe 10: Als een gelovige volhardt in het negeren van Gods wil en de vermaningen van de gemeente, moet deze gelovige als een ongelovige worden behandeld.

Bij de bespreking van het geval van 'gemengde huwelijken', wanneer de ongelovige het huis verlaat, concludeert de apostel Paulus **niet** dat de gelovige in deze omstandigheden niet gebonden is, maar dat de gelovige in "zulke gevallen" niet gebonden is (in zulke gevallen of vergelijkbare situaties als deze) (vers 15). Ik denk dat dit suggereert dat de apostel zich ervan bewust was dat er mogelijk ook andere bijzondere gevallen zijn waarbij hetzelfde advies geldt. Denk bijvoorbeeld aan het volgende:

Wat te doen in acute gevallen wanneer de ongelovige een langdurige alcohol- of drugsverslaving heeft, of wanneer hij zijn vrouw blijft onderwerpen aan lichamelijk of geestelijk geweld? Er zullen situaties zijn waarin het leven van de onschuldige partij (en dat van de kinderen) in gevaar is en die partij elders onderdak moet zoeken. Technisch gezien heeft de ongelovige geen echtscheiding aangevraagd, maar zijn ernstige gedrag heeft wel geleid tot de scheiding.

Wat te doen in gevallen waarin het echtpaar **beiden beweert gelovigen te zijn**, maar een van hen zich afscheidt of het leven van de ander in gevaar brengt? Wanneer een 'vleselijke gelovige' volhardt in een toestand van vleselijkheid, de oproep van de Heer en het advies van de gemeente negeert, zegt Gods Woord dat we deze gelovige moeten behandelen als een "heiden" (Matt. 18:15-17), als een "kwaaddoener" (1 Kor. 5:11-13), omdat "hij het geloof verloochend [heeft] en...erger [is] dan een ongelovige" (1 Tim. 5:8). In deze gevallen stel ik voor dat de instructies voor 'gemengde huwelijken' ook van toepassing kunnen zijn op situaties waarin beiden beweren gelovigen te zijn, maar de een volhardt in het leven als een ongelovige.

Ruby en Fernando: Fernando was afgestudeerd aan de universiteit, had een scherpe geest en was goed in praten. Toen hij bij onze gemeente kwam, zag ik veel potentieel in hem. Hij legde een geloofsbelijdenis af, werd gedoopt, nam deel aan het avondmaal en predikte af en toe het Woord. Hij leerde snel. Zijn verborgen zonde was dat hij zo af en toe drugs gebruikte. Het lukte hem om zijn 'andere leven' verborgen te houden voor de gemeente en voor Ruby. Maar na het huwelijk werden zijn onverklaarbare verdwijningen duidelijker en frequenter. Zijn onvermogen om een baan te behouden zorgde voor extra spanning in de relatie. Hij distantieerde zich van de gemeente. Hij begon spullen uit huis te stelen om zijn verslaving te bekostigen.

Ruby volgde hem op afstand om te zien waar hij twee of drie dagen achter elkaar naartoe ging. Hij bracht dagen door in 'ollas', drugspannen en sekshuizen van de laagste soort. Ruby begon nu te vrezen voor haar gezondheid. Ze weigerde intiem met hem te zijn als hij thuiskwam. Ze maakte zich zorgen over hun driejarige zoon wanneer Fernando hem urenlang meenam. Ze woonden enkele jaren gescheiden, maar hij vond steeds een reden om langs te komen en hun leven ellendig te maken. Op een dag vertelde ze ons dat ze een echtscheiding overwoog. Zij en haar zoon hadden een leven zonder hem nodig. Moest dit huwelijk worden beschouwd als dat van twee gelovigen? Alleen God weet wat er werkelijk in Fernando's hart leeft. Wij concludeerden dat we Fernando als een ongelovige moesten behandelen. We zeiden tegen zuster Ruby dat, als zij ervoor zou kiezen om van hem te scheiden, wij haar zouden steunen.

Sommige Bijbelgeleerden zien in 1 Korinthe 5 en 6 andere wettelijke redenen die kunnen leiden tot een echtscheiding: *"Maar nu heb ik u geschreven dat u zich niet moet inlaten met iemand die, terwijl hij een broeder wordt genoemd, een ontuchtpleger is, of een hebzuchtige, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een rover. Met zo iemand moet u zelfs niet eten."* (5:11) en *"Of weet u niet dat onrechtvaardigen het Koninkrijk van God niet zullen beërven? Dwaal niet! Ontuchtplegers, afgodendienaars, overspelers, schandknappen, mannen*

die met mannen slapen, dieven, hebzuchtigen, dronkaards, lasteraars en rovers zullen het Koninkrijk van God niet beërven.” (6:9-10). Andere Bijbelgeleerden zien een mogelijkheid tot uitbreiding van de betekenis van het Griekse woord ‘porneia’ (seks buiten het huwelijk), waarbij zij ook schadelijke verslavingen als pornografie en masturbatie als een vorm van ‘porneia’ zien.

Zonder dat ik de schadelijke en pijnlijke effecten die deze zonden op een huwelijksrelatie hebben wil minimaliseren, stel ik voor om niet verder uit te weiden dan de twee al eerder genoemde Bijbelse oorzaken: (1) aanhoudende porneia met een andere persoon of andere personen en (2) aanhoudende verlating. Daarbij is het heel goed mogelijk dat de zonden die in 1 Korinthe 5 en 6 worden genoemd uiteindelijk zullen leiden tot porneia of het verlaten van het huis.

Principe 11: Waar mogelijk zou elk christelijk echtpaar een wettelijk erkend huwelijk moeten aangaan. Maar in Gods ogen is een wettelijk erkend huwelijk niet altijd *geldig*, en een wettelijk erkend huwelijk is niet altijd *noodzakelijk*.

De meeste stammen en clans hebben hun eigen rechtssystemen: goede regels die gezag krijgen door wetten die de rechten van burgers beschermen en een goed samenleven mogelijk maken. Elk land heeft zijn eigen wetten om het huwelijk te definiëren en te beschermen. *“Ieder mens moet zich onderwerpen aan de gezagsdragers die over hem gesteld zijn, want er is geen gezag dan van God, en de gezagsdragers die er zijn, zijn door God ingesteld”* (Rom. 13:1). Elk christelijk echtpaar zou zich daarom moeten onderwerpen aan de wet van hun land en trouwen op een manier die wettelijk erkend is. In Colombia kan dit via een openbaar notariskantoor, een rechtbank of in sommige erkende kerken. Bijbels gezien is het huwelijk niet slechts een privéaangelegenheid.

Niet altijd geldig: Soms is een wet van een land in strijd met de Schrift. Bijvoorbeeld wanneer een wettelijk echtscheidingsverzoek wordt goedgekeurd terwijl er geen bijbelse gronden voor echtscheiding zijn, of wanneer een wettelijk huwelijkscertificaat wordt afgegeven voor het huwelijk van twee mannen of twee vrouwen. In zulke gevallen is de apostolische aanbeveling duidelijk: *“Men moet aan God meer gehoorzaam zijn dan aan mensen”* en *“Oordeel zelf of het juist is in Gods ogen, meer naar u te luisteren dan naar God”* (Handelingen 5:29; 4:19). Zonde wettelijk maken maakt het niet minder zondig en ook niet aanvaardbaar voor God. Als christenen moeten we ons ervan bewust zijn dat wettelijke documenten soms eenvoudigweg geen geldigheid hebben in Gods ogen.

Hoe zit het met stellen die samen een gezin vormen maar niet wettelijk getrouwd zijn?

Leven zij in hoererij? De Heer Jezus zei tegen de Samaritaanse vrouw: *“want vijf mannen hebt u gehad en die u nu hebt, is uw man niet”* (Johannes 4:18). Samenwonen moet niet als huwelijk worden gezien, want dat is het niet. De meeste samenlevingen maken onderscheid tussen ‘samenwonen’ en ‘getrouwd zijn’. In Colombia wordt, ter bescherming van de rechten van vrouwen en kinderen, een stel als feitelijk getrouwd gezien (Spaans: *Matrimonio de hecho*) als aangetoond kan worden dat zij twee jaar of langer samenwonen. De samenleving behandelt hen dan als een getrouwd stel. Andere landen kennen vergelijkbare regelingen.

Hoe zou de kerk hiermee om moeten gaan? Ik stel voor dat als beide partners christen zijn en er geen wettelijke belemmering is om te trouwen, zij dat dan ook wettelijk zouden moeten doen. Het niet doen kan als zondig worden beschouwd. Christenen zijn geroepen om het huwelijk te eren en de leer die wij belijden aantrekkelijk te maken. Ik zou aanbevelen dat zulke stellen eerst voor de wet trouwen voordat zij actieve leden van de plaatselijke gemeente worden.

Is een wettelijk erkend huwelijk altijd noodzakelijk?

Huwelijken in het Oude Testament bestonden al lang voordat er wettelijke systemen waren om ze te definiëren en beschermen en werden ook als zodanig erkend door zowel God als de samenleving. Een echtgenote zijn was duidelijk iets anders dan een bijvrouw zijn (een stabiele relatie zonder huwelijksrechten) of een prostituee. Toen de kerk van Jezus Christus zich buiten het jodendom begon uit te breiden, kwam zij in aanraking met diverse heidense huwelijksvormen en **quasi-huwelijkse** tradities. Veel slaven kwamen tot geloof — zo veel zelfs dat de apostel Paulus het nodig vond om richtlijnen te geven aan gelovige slaven en hun meesters (Efeze 6:6-9). In die tijd konden volgens het Romeinse recht alleen vrije burgers wettelijk trouwen (*connubium*). Slaven waren eigendom van hun eigenaar en konden dus niet wettelijk trouwen of andere wettelijke verplichtingen aangaan. Met toestemming van de eigenaar kon een slaaf wel samenleven met een partner en kinderen krijgen (die dan eigendom van de eigenaar van de moeder zouden zijn). Slaven van een hogere rang konden een *contubernium* aangaan (een Latijns woord dat duidt op een duurzame samenlevingsrelatie tussen slaven) — een relatie die was bedoeld als een duurzame verbintenis gebaseerd op huwelijksliefde (*affectio maritalis*), maar die op elk moment door de eigenaar kon worden beëindigd. Dit was niet gelijkwaardig aan een wettelijk huwelijk. Wat kunnen we leren van hoe de vroege kerk bekeerde slaven met hun quasi-huwelijkse relaties doopte en opnam in de plaatselijke gemeenten? Wat bevalen de apostelen aan?

Niet altijd noodzakelijk: Toen de kerk begon, maakte de samenleving een duidelijk onderscheid tussen slaven en vrije burgers. Daarom benadrukten de apostelen dat er in Christus geen slaaf of vrije is, “*want allen bent u één in Christus Jezus*” (Galaten 3:28). Wat adviseerden de apostelen dan met betrekking tot slavenstellen en gezinnen die in een quasi-huwelijkse relatie leefden? Nergens in het Nieuwe Testament worden deze slaven aangemoedigd om uit elkaar te gaan, en nergens wordt gesuggereerd dat zij in ontucht leefden. In 1 Korintiërs 7 — het hoofdstuk waarin de apostel Paulus zijn onderwijs over het huwelijk uiteenzet — geeft hij ook aanwijzingen voor gelovigen die vrij waren en voor hen die slaaf waren: “*Laat ieder blijven in de roeping waarin hij geroepen is. Bent u als slaaf geroepen, dan moet u zich daarover niet bekommeren. Kunt u echter ook vrij worden, maak dan liever van die gelegenheid gebruik. Wie namelijk als slaaf geroepen is in de Heere, is een vrijgelatene van de Heere. Evenzo is hij die als vrije geroepen is, een slaaf van Christus.*” (verzen 20–22). Slaven moesten niet als minderwaardig worden beschouwd ten opzichte van vrije mensen, en hun quasi-huwelijk (een informele verbintenis — omdat ze geen andere optie hadden) mocht geen belemmering vormen voor hun deelname aan het gemeentelijk leven.

Gisela en Alex: We leerden dit echtpaar kennen via twee van hun zonen, die begonnen deel te nemen aan activiteiten van onze jongerengroep. Al snel begon ook Gisela onze samenkomsten bij te wonen. Toen de twee zonen interesse toonden in de doop, deed hun moeder dat ook. Op dat moment ontdekten we dat Gisela en Alex, een vriendelijke automonteur, al bijna 30 jaar samenwoonden, drie zonen samen hadden, maar niet getrouwd waren. We doopten de zonen, maar voelden ons niet vrij om Gisela te dopen. We twijfelden er niet aan dat zij een wedergeboren gelovige was, maar we wilden geen gelovige dopen die ‘leefde in hoererij’ of in zonde leefde.

In de loop der jaren bezochten we hen meerdere keren. Gisela wilde graag trouwen, maar Alex verzette zich. Hij vertrouwde ons toe dat hij niet wilde trouwen omdat een vriend van hem een goede relatie had, maar dat die stukliep nadat ze waren getrouwd. Hij was vriendelijk en goedhartig, maar wilde zijn standpunt niet veranderen.

Jaren later bezocht ik die plaatselijke gemeente opnieuw en vroeg de leiders naar zuster Gisela. Ze woont nog steeds trouw samen met Alex, en hij is nog steeds niet met haar getrouwd. Maar zij is inmiddels lid geworden van een andere gemeente in de stad, waar ze is gedoopt en nu met vreugde de Heer dient. Als ik erop terugkijk, ben ik ervan overtuigd dat die andere gemeente de Schrift en Gods hart voor dit soort situaties beter begrepen heeft.

De vroege kerk leerde gelovigen om Gods ontwerp voor het huwelijk te eren. Deze leer hield ook in dat samenleven 'alsof men getrouwd is' ingaat tegen Gods ontwerp. Het is zonde. Zulke koppels werden aangespoord om zich te bekeren en te scheiden, of zich te bekeren en wettelijk te trouwen. Maar toen, net als nu, **is een wettelijk huwelijk soms eenvoudigweg niet mogelijk** — vanwege lokale administratieve redenen (zoals bij slaven in het Romeinse rijk) of, vaker, omdat de ongelovige partner zich verzet tegen trouwen. Wanneer een relatie in het verleden maatschappelijk gezien al als een soort huwelijk gezien werd, is het meestal niet wijs om scheiding aan te bevelen, zeker niet wanneer er kinderen bij betrokken zijn. Dat zou een groter kwaad kunnen veroorzaken. Als na een redelijke wachttijd het zoeken naar een manieren om het huwelijk op een wettelijke manier vorm te geven, buiten de schuld van de gelovige om niets heeft opgeleverd, dan zou de apostolische aanbeveling zijn om de gelovige te dopen en op te nemen in de plaatselijke gemeente.

Principe 12: Dankzij het offer van Christus vergeeft God altijd elke gelovige die tot Hem komt met oprechte, hartgrondige berouw en belijdenis van zonde. Zonden die te maken hebben met huwelijk, echtscheiding en hertrouwen vormen daarop geen uitzondering.

Als God vergeeft, aanvaardt, herstelt en berouwvolle gelovigen weer gebruikt, doet de kerk er goed aan hetzelfde te doen.

Wanneer een *ongelovige* God ongehoorzaam is, zondigt hij omdat hij rebellie toont of uit **onwetendheid** handelt (Efeze 4:17-21; 1 Petrus 1:14). Wanneer een *gelovige* God ongehoorzaam is, zondigt hij meestal uit **rebellie**; hij verzet zich tegen de Heilige Geest die in hem woont. Die ongehoorzaamheid kan leiden tot een huwelijk buiten Gods wil, een scheiding die God niet toestaat, of een hertrouwen dat God als overspel beschrijft. Is bij dit soort zonde nog herstel mogelijk voor een gelovige of een stel?

Je leven vandaag: Als je huwelijk door moeilijke tijden gaat, of als sprake is van respectloosheid, ontrouw of je partner je verlaten heeft, dan smeed ik je om Gods overvloedige genade niet te gebruiken als rechtvaardiging voor een snelle scheiding. Als het nog mogelijk is, is Gods wil voor jou de weg van vergeving, serieuze veranderingen en verzoening (Kolossenzen 3:12-13; 2 Korintiërs 5:18-19; Romeinen 12:18-19). Als je kinderen hebt, denk ook aan hun toekomst. Zij lijden meestal het meest onder de scheiding van hun ouders. Tijdelijke scheiding of verzoening zijn je huidige opties. Sta jezelf niet toe om verliefd te worden op een ander. Zet geen stap waarvan je in je hart weet dat die je liefdevolle Vader niet behaagt.

“Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt? Volstrekt niet!” (Romeinen 6:15).

Kies ervoor om de onderste weg te gaan en vroegtijdig hulp te zoeken, bij je plaatselijke kerk of bij een professionele christelijke therapeut. Samen kunnen jullie Gods wil zoeken voor jouw situatie.

Wees voorzichtig met het nemen van een beslissing waarvan je weet dat die tegen Gods wil ingaat, terwijl je denkt: ‘Op deze manier krijg ik toch mijn zin en na een tijdje zal ik berouw tonen en zal God mij vergeven.’ Iemand die opzettelijk zondigt, verhardt zijn hart en maakt het moeilijk om tot oprecht berouw te komen. Als je tevreden bent met wat je met je opstandigheid bereikt

hebt, kan je berouw oppervlakkig zijn. *‘Want de droefheid die overeenkomstig de wil van God is, brengt een onberouwelijke bekering tot zaligheid teweeg...’* (2 Korintiërs 7:10).

Je verleden: Heb je relatiekeuzes gemaakt buiten Gods wil om die nu onomkeerbaar zijn? De enige weg vooruit is oprecht en met een open hart berouw tonen en je zonden belijden. *“Wie zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn, maar wie ze belijdt en nalaat, zal barmhartigheid verkrijgen.”* (Spr. 28:13). Gods Woord is duidelijk: als we ons echt vernederen, onze rebellie, ongehoorzaamheid en zonde erkennen en belijden, belooft God ons te vergeven: *“het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde”* (1 Joh. 1:7). Het bloed van Christus is krachtig genoeg om ons te reinigen van alle beslissingen die we genomen hebben die tegen Gods wil ingaan, inclusief een verkeerd huwelijk, een onjuiste scheiding of een verkeerde manier van hertrouwen. Deze vergeving toont de kracht van het vergoten bloed van Christus en de grootheid van Gods genade! Na het ontvangen van Gods vergeving kan het zijn dat je iets in je levenswijze moet veranderen of moet leven met de gevolgen van je zonde. Bijvoorbeeld, een vergeven gelovige die meer dan één vrouw heeft, kan wel dienen in de plaatselijke kerk, maar niet als oudste (1 Tim. 3:2).

De plaatselijke gemeente: Hoe moeten wij als gemeente te werk gaan wanneer iemand trouwt, scheidt of hertrouwt buiten de geopenbaarde wil van God, en nu verlangt om gedoopt te worden, deel te nemen aan het Avondmaal, lid te worden van de gemeente of mee te dienen in een bediening? We weten dat in veel gevallen niet ongedaan kan worden gemaakt wat er is gebeurd. Wat zou Christus, het Hoofd van de Gemeente, willen dat wij doen?

1. Bedenk dat er in Gods ogen geen deugd ligt in het strenger of juist toegeeflijker zijn dan wat Hij in de Schrift heeft geopenbaard. Iemand uitsluiten van de tafel van de Heer die Christus Zelf zou uitnodigen, is even verkeerd als bewust een kwaadwillige persoon toelaten.
2. Laat traditie (“we hebben het altijd of nooit op deze manier gedaan”) of angst voor kritiek niet je beslissingen bepalen. Oudsten zullen rekenschap moeten afleggen aan de Opperherder over hoe zij voor elk van Zijn schapen hebben gezorgd (Hebreeënen 13:17; 1 Petrus 5:4).
3. De Bijbel geeft niet voor elke situatie een specifiek antwoord. Voor sommige situaties vinden we duidelijke **instructies**, voor andere moeten we de **principes** van het Woord toepassen, en in elke situatie moeten we bidden om en rekenen op de leiding van de **Heilige Geest**. De leiding en werking van Gods Geest in zulke situaties is geen doodoener, maar een realiteit en een noodzaak.
4. Soms kun je overwegen om een berouwvol persoon of stel nog even niet toe te laten, omdat je het gevoel hebt dat hun berouw of bekering niet diep genoeg gaat (maar hoe diep gaat die van jou en mij?). Een dieper besef van onze zonde en dankbaarheid voor Gods genade en vergeving kan met de tijd groeien. Ook dat is een werk van de Heilige Geest.
5. Aangezien beslissingen over dit soort kwesties een gemeente kunnen verdelen, raad ik aan om de tijd te nemen om dit onderwerp eerst op leiderschapsniveau te bestuderen en te bespreken, en daarna met de gemeente. De nederige, berouwvolle en geduldige houding van de betrokken persoon of het betrokken stel zal dit proces enorm helpen.
6. Gebruik elke gelegenheid die je vindt om Gods goede ontwerp voor het huwelijk te onderwijzen en te bevorderen: een levenslang verbond, een levend beeld van de relatie

tussen Christus en Zijn gemeente. Vier huwelijken. Laat de gemeente goede en gelukkige (niet perfecte) huwelijken zien.

7. Ontwikkel een sfeer van waarheid en genade, eerbied voor het gezag van de Schrift en verwondering over hoe een heilige God van (niet volmaakte) gelovigen houdt, van hun gezelschap geniet en hen gebruikt voor Zijn doeleinden. Dat is wat genade zo wonderlijk maakt!

Camilo en Margarita: Mijn vrouw en ik kennen dit Colombiaanse echtpaar al vele jaren. We zijn beiden gezegend met vier kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd. Ongeveer 25 jaar geleden ging hun huwelijk door een crisis. Het was pijnlijk voor iedereen die erbij betrokken was. Gezien de ernst van de situatie zouden de meesten het erover eens zijn dat er Bijbelse gronden waren voor een echtscheiding. Maar zij kozen ervoor die weg niet te gaan. Ze kozen ervoor om te vergeven en te werken aan het herstel van hun huwelijk. Nu, vele jaren later, dient Camilo als oudste in een groeiende gemeente, en samen met Margarita zijn ze betrokken bij de huwelijksbediening, en hun kinderen volgen de Heer Jezus. Natuurlijk is dit een bewijs van Gods genade. Maar ik vraag me af hoe anders het zou zijn geweest als zij destijds voor het ‘gemakkelijkere’ pad van echtscheiding hadden gekozen.

Als afsluiting deel ik met jullie een nieuw inzicht dat ik onlangs kreeg over Jozef. Hij en Maria waren verloofd. Hij werd al als haar man gezien. Maar voordat hij en Maria samenkwamen, *“bleek zij...zwanger te zijn”*. Dat was duidelijk bewijs van overspel. De wet van Mozes vereiste dat zij werd aangegeven bij de geestelijke autoriteiten en gestenigd. Maar *“Jozef, haar man, wilde haar onopgemerkt verlaten, omdat hij rechtvaardig was en haar niet in het openbaar te schande wilde maken”*. **Waarom dacht Jozef zo?** Had hij geen respect voor de wet van Mozes? Hield hij meer van Maria dan van God? Was Jozef een vrijzinnige Jood die bereid was Gods duidelijke geboden te negeren of aan te passen? (Deuteronomium 22:13-29)

Tot voor kort had ik niet opgemerkt dat de Heilige Geest ons dit antwoord al gegeven heeft: ***“Omdat hij rechtvaardig was en haar niet in het openbaar te schande wilde maken”*** (Mattheüs 1:18-20). Hier wordt gezegd dat Jozefs gerechtigheid de drijfveer was die hem deed afzien van het strikt toepassen van de wet in deze situatie. Ik vind dit heel interessant! Mijn gebed is dat de Heer mij mag helpen steeds meer te groeien in het begrijpen en uitleven van wet en genade, zoals Hij dat doet.

“Broeders, ikzelf denk niet dat ik het gegrepen heb,
1 maar één ding doe ik: ... mij uitstrekkend naar wat voor is, jaag ik naar het doel
en als u iets anders gezind bent, ook dat zal God u openbaren.
Maar tot zover wij gekomen zijn, laten wij naar dezelfde regel wandelen, laten wij eensgezind zijn.”

Filippenzen 3:13-16

Nawoord

Het begrijpen van Gods wegen van genade en waarheid

Als je op zoek was naar een lijst van 'christelijke leefregels' om toe te passen bij huwelijksconflicten, regels om in je kerk te hanteren, of regels ter aanvulling of ter vervanging van de wet van Mozes, dan zul je nu teleurgesteld zijn. Gebruik je teleurstelling om je hart te openen en te groeien. Onze goede en wijze God heeft altijd Zijn wegen. Zijn wegen kunnen niet worden teruggebracht tot een set regels. Dat was niet mogelijk onder de wet van Mozes. In de tijd van de genade waarin wij nu leven, leidt God door Zijn **Woord** en Zijn **Heilige Geest**.

Soms is God strenger en harder dan ik zelf noodzakelijk zou achten. Zoals toen Hij **Mozes** niet toestond het beloofde land binnen te gaan omdat hij twee keer op de rots sloeg (Num. 20:12); of toen Hij **70 mannen** liet sterven omdat ze in de ark van God keken (1 Sam. 6:19) en **Uzza** toen hij de ark stabiliseerde omdat de ossen struikelden (2 Sam. 6:7). Ik zie die strengheid ook in het Nieuwe Testament, toen Hij het gulle paar **Ananias** en **Saffira** liet sterven vanwege een financiële leugen (Handelingen 5:5) of toen Hij een **aantal gelovigen** liet sterven omdat ze op onwaardige wijze aan het Avondmaal deelnamen (1 Kor. 11:30).

Maar veel vaker ben ik onder de indruk van het ruime bewijs van Gods genade. Diep vanbinnen ben ik minder genadig. Ik zou dingen anders willen aanpakken. Nadat **Aäron** een gouden kalf had gemaakt en zijn daden verdedigde met een zeer kinderachtig verhaal (Ex. 32:22-24), had ik hem ontslagen of gedegradeerd tot een lagere priester. Maar God maakte hem Hogepriester! Nadat **Jona** rebelleerde en faalde, had ik vervanging voor hem gezocht. Maar God gaf hem opnieuw een opdracht. Toen **David** overspel pleegde en daarna moord, had hij gestenigd moeten worden of op een zeer duidelijke manier uit zijn ambt gezet moeten worden. Maar God liet hem met die vrouw trouwen en koning van Israël blijven. Zijn liederen werden zelfs niet uit het Boek Psalmen verwijderd! **Petrus** verloochende de Heer en zwoer dat hij geen discipel van Hem was. En toch herstelde de Heer hem in een leidende positie in de kerk (Johannes 21:15-17).

Deze uitingen van Gods verbazingwekkende genade waren bedoeld om het hart van deze mannen te veranderen. Jona was een trage leerling, maar ik weet zeker dat nadat Aäron, David en Petrus waren hersteld, zij op een andere manier naar de inconsistenties en tekortkomingen van Gods volk om hen heen keken, namelijk door Gods bril van genade. Wanneer je nooit hebt ervaren dat je wanhopig genade nodig had, zul je waarschijnlijk erg streng en hard zijn voor je medegelovigen. Maar als je, net als Aäron, David en Petrus, Gods overvloedige genade hebt ontvangen, zul je waarschijnlijk ook meer geneigd zijn genade te schenken aan anderen die het ook hard nodig hebben. Naarmate je Gods genade blijft uitdelen, zul je de woorden van de Heer Jezus zelf herinneren: "*Het is zaliger (gelukkiger, vreugdevoller, verblijvend in Gods welbehagen) te geven dan te ontvangen*" (Handelingen 20:35).

"Maar groei in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus.
Hem zij de heerlijkheid, zowel nu als in de dag van de eeuwigheid. Amen."

2 Petrus 3:18